

Politikai
röpiratok.

172.

50

172

16

1570

J E Z S U I T A K
titkos utasításai

vagyis

arany tanácsok

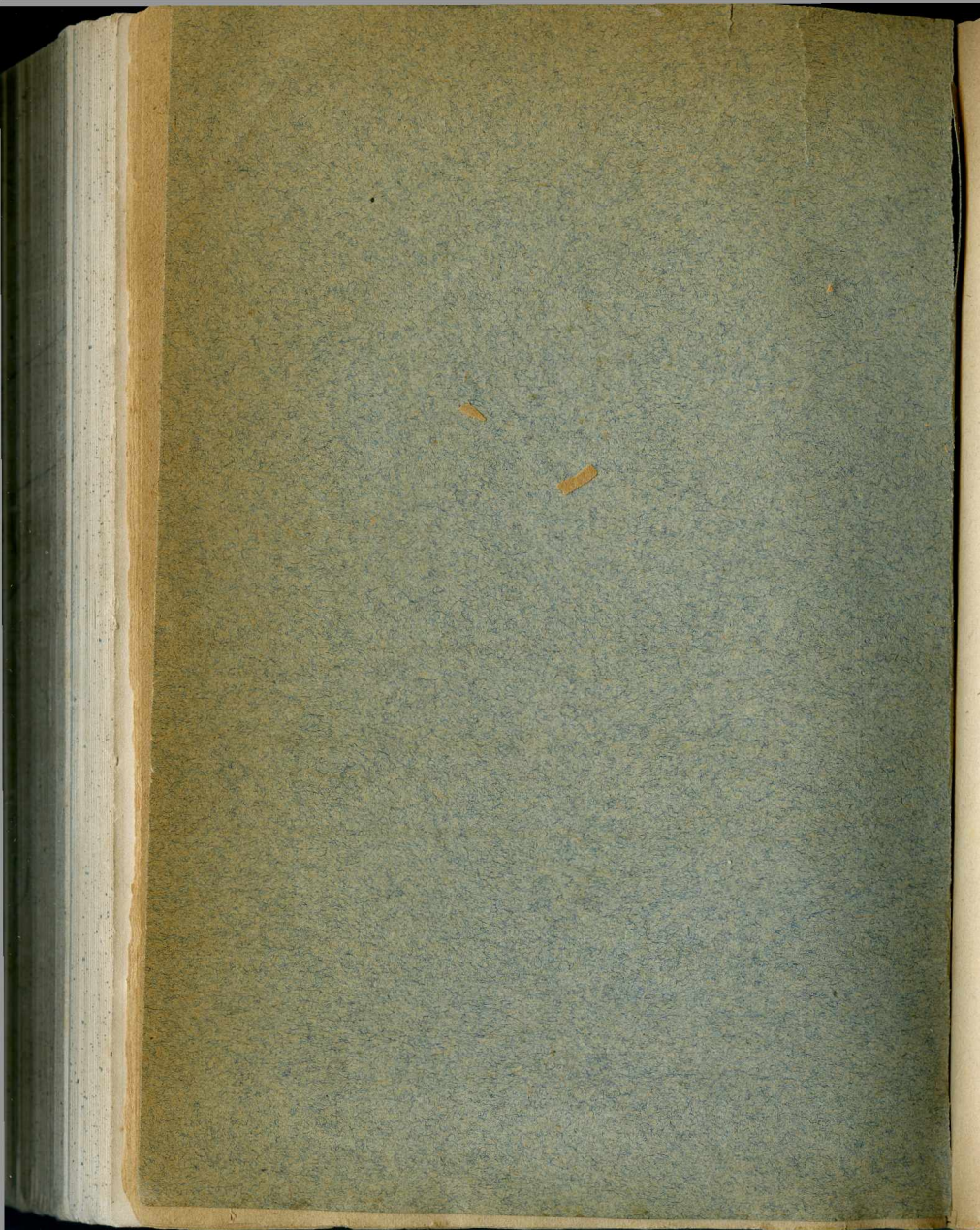
a rend főnökei számára

16. századbéli eredeti levél kéziratból
fordítva.

10.

A más nyelvekre a fordítási jog fentartatik.

BUDAPEST,
Zeisler M. kiadása
1882.

A Jezsuiták
titkos utasításai

vagyis

ARANY TANÁCSOK

a rendfőnökei számára

a 16. századbeli eredeti deák kéziratból fordítva.

A más nyelvekrei fordítási jog fentartatik.

BUDAPEST,
Zeisler M. kiadása
1882.

L15752 00765810

DE BALLAGI CÉZA

TARTALOM.

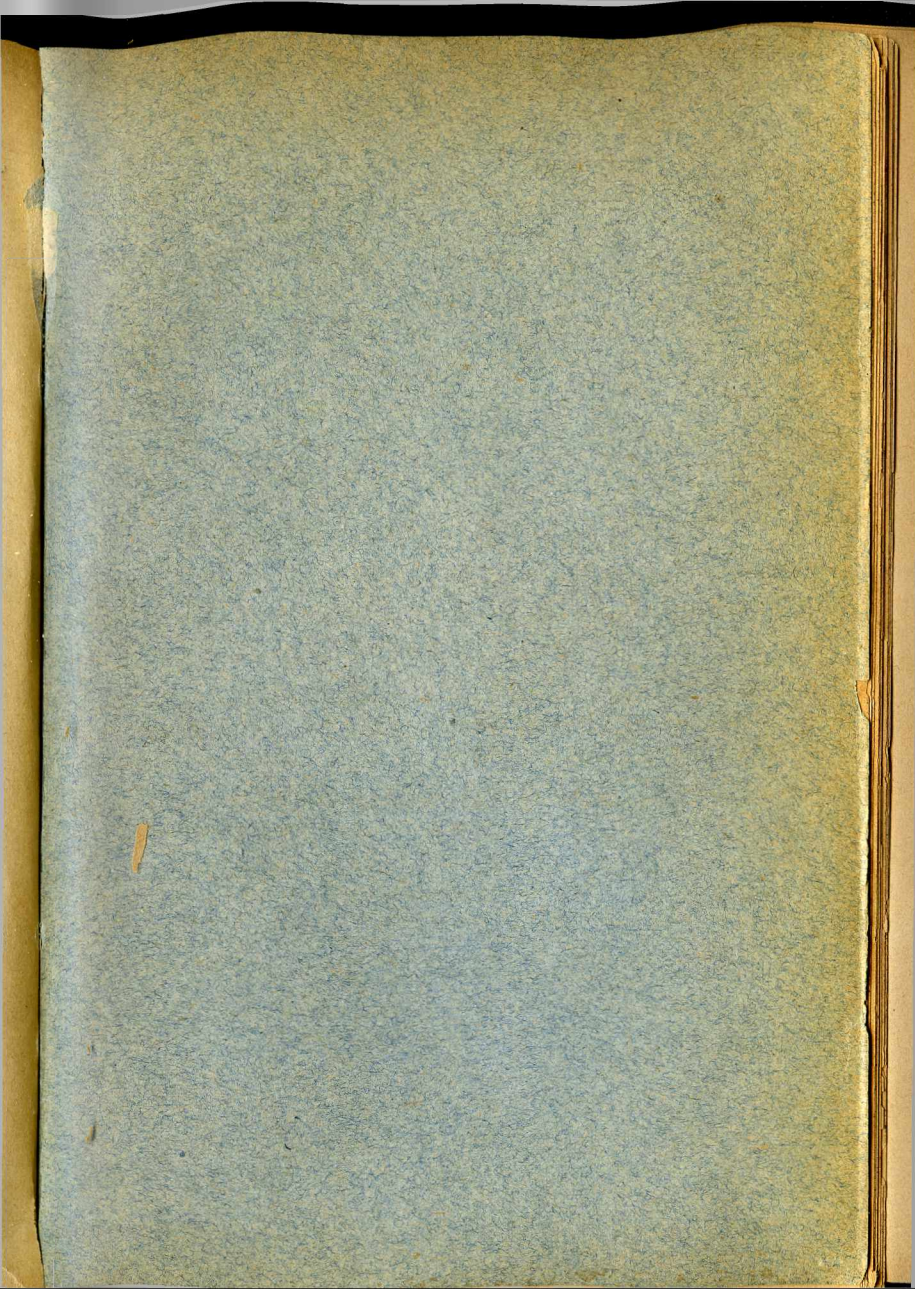
	Lap
Előszó	3
A Jezsuiták utasításai a rend főnökei számára	5
I. FEJEZET.	
Miképen viselje magát a társaság valamely helynek alapítványképeni elnyerése esetében	6
II. FEJEZET.	
Mit kell tenni, hogy a fejedelmek, főurak, előljáróságok benső bizalmát élvezhessük .	7
III. FEJEZET.	
Miképen kell bánni azon urakkal, a kik bennünket pénzzel nem segíthetnek ugyan, de nagy tekintélylyel bírnak s a felvételnél s más esetekben nagy hasznunkra lehetnek ?	10
IV. FEJEZET.	
Mit kell ajánlani a fejedelem és a főurak egyházi szónokainak és gyóntató atyáinak ?	13
V. FEJEZET.	
Mi teendő azon szerzetekkel, a kik hitterjesztéssel foglalkoznak és nekünk hátrányunkra vannak ?	15
VI. FEJEZET.	
A gazdag özvegyeknek a társaság részére leendő megnyeréséről	16
VII. FEJEZET.	
Miképen kell az özvegyeket az özvegyességben megtartani, s jövedelmeikkel rendelkezni .	18
VIII. FEJEZET.	
Azon módokról, a melyek által társaságunkhoz ragaszkodóknak fiai és leányai a szerzetbe lépjenek	21
IX. FEJEZET.	
A collegiumok jövedelmeinek növeléséről . .	22
X. FEJEZET.	
A társaságban követendő fegyelem szigoráról .	25
XI. FEJEZET.	
Miképen viseljék magukat összhangzólag a miénk az elbocsátottak irányában	27

XII. FEJEZET.

	Lap
A társaság részére választandó ifjakról és azoknak megtartási módjáról	30
XIII. FEJEZET	
Az apácákról	32
XIV. FEJEZET.	
A fentartott esetekről és a társaságbóli elbocsátás okairól	33
XV. FEJEZET.	
Kiket kell megtartani, és kiknek kell kedvezni a társaságban?	36
XVI. FEJEZET.	
A gazdagság megvetéséről	37

Értelem zavaró hibák.

Lap	Sor
4 hogy ezen szabályok	17 hogy nem ezek, hanem az itt következő szabályok
— gazdagul	22 gazdagok
5 ifiukat	3 ifjakat
— gazdagsága tevén szert	4 gazdagságra tevén szert
— A Jezsuiták visszaélései azoknak eltörlésében visszhangzott. Mi által a társadalom megszabadult tőlük	18 A Jezsuiták visszaélései azoknak eltörlését vonták maguk után, mi által a társadalom egy nagy rosztól szabadult meg.
— találtak	25 találtattak
— birtokában került	26 birtokába került
7 közvéleménye végett	16 közvéleménye miatt
12 építését	10 építése
— szegénységgel	25 szerénységgel
13 látszanak irányulni	7 látszassék irányulni

Nyomatott

Zeisler M.-nál

Budapest.

István-tér.

Előszó.

Felette érdekesnek tartottuk a Jezsuiták titkos utasításait magyarra fordítva a nyilvánonosságra hozni, már csak azért is, hogy betekinthessünk azoknak titkos működésébe — hogy mily utakon törekedtek a Jezsuiták a világoralomra.

Sokan irtak a Jezsuitákról, ostromozták azoknak visszaélését — napfényre törekedtek hozni a társadalom érdekeivel merő ellentétben álló működésüket; de hogy mily szabályaik voltak ezen törekvésük elérésében — közzétéve nem volt.

Jelentek ugyan meg ily szabályok a Paderbornban megjelent oly című műben, *Historia diplomatica de Statu religionis Evang. in Hungaria et Transylvania*, mely azonban ettől egészen különböző; innen következik, hogy ezen szabályok voltak a valódiak, a melyek szerint a Jezsuiták benső életükben működtek, azok szerint kellett a rend tagjainak a fejedelmek, főpapok, más tekintélyesebb egyének, gazdagok, s özvegy nők irányában — hogy azokat vagyonukkal együtt magukhoz ránthassák — eljárni.

Ezen szabályok általa kémrendszert hozták be. Behatottak a családok benső életének

szentélyébe — a családok titkaiba — így könnyű uton kerítették azokat hatalmukba.

Azért rendükbeszép, gazdagifiukat vettek be, hogy így gazdagsága tévén szert. könnyebben működhessenek minden irányban.

Midőn már a Jezsuitismus oly messze haladt, hogy már majd a világalom tetőpontjára jutott, midőn már a társadalmat majd egészen behálóztta, felébredt a társadalom önérzete, széttépte az őt körülfonó háló szálait, kibontakozott abból — a Jezsuitarend eltörlése által.

A pápák is átlátván azon célt, melynek eléréséhez a Jezsuiták az eszközökben nem válogattak, és hogy azok reájuk is veszedelmesekké váltak, — annak meghiusítására törekedtek.

A Jezsuiták visszaélései — azoknak eltörlésében viszhangzott.

Miáltal a társadalom megszabadult tőlük.

Ezen szabályok deák szövege a paderborni Jezsuita collegiumból származik, azok rendfőnökének szekrényében találtak fel, melyek azután egy magyar főpap birtokában került s hozatott hazánkba 18. század elején.

Már maga a deák szöveg tartalmából, annak valósága felett kételkednünk nem lehet.

Ezen szabályok világát vetnek a Jezsuiták benső titkos működésére, melyeknek olvasása igen nagy érdekü.

A Jezsuiták utasításai

a rendfőnökei számára.

Midőn a branschweigi keresztény fejedelem, a ki magát halberstadti püspöknek is tartotta, Paderbornban a Jezsuiták zárdáját a mult években szétdulatta, azok könyvtárát a könyvszekrényekkel együtt a capucinosoknak ajándékozta, a kik a főnöknek könyvszekrényében a Jezsuiták-nak szóló titkos utasításokat találták. Hogy ugyan ily utasítást a prágai Jezsuiták collegiumában is találtak, hitelt érdemlő egyének tanusítják. Azon sem kételkedhetni, a ki a Jezsuitákkal csak kevésbé bizalmasabb lábon állott is; miszerint hogy a Jezsuiták jobban boldoguljanak, a rend generalisa által titkos utasításokkal láttattak el, és bizonyos; mikép a Jezsuiták az ezen könyvecskében foglaltak szerint működtek, a melyek a sajtó útján nyilvánosan közzétett szabályaikkal, alkotmányozásukkal s utasításaikkal ellenkeznek. Hogy a világ előtt minél nagyobb hitelt élvezzenek, főnökeik a mint kettős ruhával, úgy kettős

szabályzattal is birtak, más volt a házi belső életre, és más a külvilág s idegenek számára. Belül a zárdában szennyesek, külsőleg szép színűek, mint a farizeusok, a kikiről Krisztus mondá: *hasonlók* a festett koporsókhoz, melyek kívülről szépeknek látszanak, belül pedig telve holtak tetemeivel s mindenféle rutsággal, olyanok a Jezsniták is, kik külsőleg az emberek előtt igazaknak látszanak, belül pedig képmutatással s mindennemű csalárdsággal vannak teli.

I. FEJEZET.

Miképen viselje magát a társaság valamely helynek alapítványképeni elnyerése esetében.

Hogy a nem rég nyert hely lakosai előtt magát kedvessé tehesse, sokat használ a társaság céljának megmagyarázása, mely a felebarátaink és saját üdvünk előmozdításából áll. Azért jótékonytságot kell gyakorolni, elmenve a kórházakba, az ott fekvő betegeket látogatni, gyontatni kell mindenütt, és a távolabb helyekre is el kell mennie, a gazdagoktól alamizsnát kell gyűjteniök, s nyilvánosan az emberek látára a szegényeknek kiosztaniok, hogy tetteink által lelkesítettvén, irányunkban is bőkezűebbek legyenek. A külillemet mind

sajátítsák el annyira, hogy azon mások épüljenek, saját rendünk tagjai a ki ezen szabály ellen vétenek, fedessenek meg, vagy a miatt bocsátassanak el.

II. FEJEZET.

Mit kell tenni, hogy a fejedelmek, főurak, elöljáróságok benső bizalmát élvezhessük.

Erre minden uton-módon kell törekedni. A tapasztalás igazolja, hogy a fejedelmek akkor vonzódnak leginkább a lelkészekhez, midőn gyűlöletes tetteik szigoruan meg nem rovatnak, hanem azoknak jó magyarázat adatik. Látni ezt a rokonaikkal kötendő házasságoknál, a melyek nagy nehézségekbe ütköznek a nép közvéleménye végett, mely az ily rokon házasságokat kárhoztat. Azért midőn ily házasságokat kívánnak a fejedelmek kötni, biztatni kell őket, hogy közbenjárásunk által elérendik a mit óhajtanak, kifejtendők az okok, a melyek vágyaikat még növeljék, p. o. hogy ily házasság sorosabb kötelékü, s az istennek nagyobb dicsőségére szolgál. Így midőn a fejedelem valamihez kezd, mely nem mindenkinek kedves, p. o. ha háborút akar kezdeni, akaratját elő kell mozditani, és az állhatatosságra inteni, és bátorítani. Az ország főurait oktassák, és beszéljek reá, hogy a fejedelem akaratjának

engedelmeskedni kell, nem kell azonban részletekbe bocsátkozni, nehogy a dolgok nekik számíttassanak be, ha pedig ellenvetések tétetnének, idéztessenek általános intelmeink, a melyek azoktól bennünket eltiltanak. A fejedelem barátságának elnyerését előmozdítandja, ha előttük kedves dolgokban közbenjárunk, meghitt emberei ajándékokkal megnyerendők, hogy a mi einket hiven értesítsék a fejedelem szokásairól és szeszélyeiről, és arról, hogy miben leli kedvét, miképen lehet tetszését megnyerni, de soha sem az erény, és a lelkiismeret rovására. Adandó alkalommal hizelegjék be magukat a fejedelemnél és a főuraknál, Ha nőtlenek, oly szüzeket kell nekik nőül ajánlani, a kik az ő szülőikkel a mienkhez ragaszkodnak, azok oly kecsgetető színekkel rajzoltassanak le előttük, a melyekkel azokat önmaguk óhajtják lefesteni. Így fog azután történni, hogy a nők által azokat, a kik különben idegenek hozzánk — lekötelezettjeinkké tesszük, tanúsítja ezt a tapasztalat az osztrák ház által, vonatkozva, Lengyel Franciaországra, a többi fejedelemségekre és tartományokra. Ha a velünk jó viszonyban lévő fejedelemnél valamely főbb hivatalt irántunk idegen viselne, igérjük neki, hogy közbenjárásunkra a fejedelemnél méltóságokhoz fog jutni.

Hogy a nők irányunkban meg ne változ-
zanak, s rokonszenvükből semmit sem ve-
szítsünk, mind a mieink mind pedig a nő-
cselédjeik által, a kik nekünk lekötelezett-
jeink, és a kik különféle szolgálatokkal és
ajándékokkal továbbá is barátságunkban
tartassanak meg, így azután elérhetjük
azt, hogy ezek urnőik titkait és mindazokat,
melyeket tudnunk szükséges, felfedezend-
dik. A főurak lelkiismeretének irányzásá-
ban azon tudósok véleményét kövessék, a
kik szabadabbá emelik a lelkiismeretet a
szerzetesek tanai ellenében, hogy így meg-
vetvén ezeknek tanait, a mieinket köves-
sék, és így a mi utasításaink s tanácsaink-
tól tétessenek függökké. A fejedelmeket,
főurakat és főpapokat könnyebben meg-
nyerhetjük magunknak, ha azokat rendünk
érdemeiben részesítjük, kijelentve, mikép
nekünk hatalmunkban áll a titkos bünök-
től és egyházi büntetésektől is feloldani,
ugy a bőjt, a házassági akadályok és más
fogadások alól felmentést adni. Hivassanak
iskoláinkba, üdvözöltessenek versekkel,
irassanak tiszteletükre tételek, s azok ha
kell, már az előcsarnokban nekik adassa-
nak át. Ha ellenben társaságunk iránt jó
indulattal viseltető uralkodónál valami
főur szolgálna, rendünk beléleti gyakor-
lata alkalmazandó, ígértessék, hogy köz-

benjárásunkra a fejedelem által kitüntetések kedvezményében részesítenek. Azután törekedjenek a fejedelmekben és főurakban társaságunk irányában oly jó indulatot ébreszteni, hogy társaságunk irányában részvéttel és szeretettel viseltessenek, és hogy a társaságunkból elbocsátottakat semmi szín alatt elő ne léptessék. A méltóságok adományozására főurakat ajánljanak, a ki-nevezettek a tudósok által irt művekkel üdvözlöztessenek. s a hol törvényhatóságot gyakorolni fognak, legelső beléptükkor tisztelegjenek nekik.

III. FEJEZET.

Miképen kell bánni azon urakkal, a kik bennünket pénzzel nem segíthetnek ugyan de nagy tekintélylyel bírnak s a felvételnél s más esetekben nagy hasznunkra lehetnek?

Ha ezen urak világiak, ezeknek kegyeit és segélyét kell megnyerni ellenségeink ellen, pártfogásukat a polgári perekben, engedélyüket a faluk, házak, major-ságok megvételére, a társaság részére lak-helyek építésére, főleg az ő városaikban, a melyekben a mieink letelepedni akarnak. Ezen urakat részünkre meg kell nyerni, hogy csillapítsák, sőt zabolázzák meg az alacsonyabb sorsu emberek dühét, a nél-

kül azonban, hogy mi hozzájárulnánk. Az egyházi főuraktól pedig u. m. érsekektől, püspököktől a nemzetiségek különbélesége szerint az kérendő, a mit a dolog körülményei igényelnek. Minden részről arra kell törekedni, hogy a mieink iránt nemcsak a főpapok és lelkészek, hanem még az alattvalók is tisztelettel viseltessenek, s azon részekben minket az isteni szolgálatban negátolhassanak, miután Német és Lengyelországban a püspökök nagy tekintélylyel bírnak, kik a fejedelemseli érintkezés után nekünk zárdákat, apátságokat, plébániákat, praepostságokat és oltári alapítványokat könnyen adományozhatnak, a világi papoknak bármily kárpotlásával, mit különösen oly helyeken érhetünk el, a melyeken catholicusok, szakadárok, eretnekekkel vegyest léteznek, derítették fel a püspökök előtt, hogy ez által nagyobb hasznot nyernek, mint a világi papoktól és barátoktól pusztá énekléseikért nem várhatnak. Dicsértessék buzgalmuk, és tettük emléke-örökítessék. Ily alapítványokat pedig, hogy a papok javadalmait társaságunk örökölje, azon püspökök által könnyen elnyerhetni, a kik a mieinknek gyónnak s vezetésüinktől függnék és a kik a magasabb állomásokat p. o. gazdagabb püspökségeket közbenjárásunkkal elnyerhetni reménylik. Mi-

dön a püspökök és a fejedelmek részünkre collegiumokat alapítanak, oda kell törekedni, hogy a parochialis egyházak egyedül a mieink kezében legyenek, és a kik jogositva legyenek a lelkeszséggel összekapcsolt örök vicariatust adományozni; a helybeli ideiglenes rendfőnök pedig, legyen a plebános; s az egész egyház kormányzat a mienk legyen. Azok általi eszközöltetik a collegiumok építetését azon városokban, a melyekben velünk ellenes főiskolák léteznek, vagy oly catholicusok és eretnekek kik részünkre ott alapítványokat meg nem engednek. A nemesek városaiban, nagyobb birtokaik és egyházaikban részünkre szószékről gondoskodnak. Ha felszentelés vagy felavattatásunkról volna szó, ügyünk a szentszéknél a főurak ajánlataival leendő előmozdítandó. Ha ezen urak közül valamelyik távolabb követségbe menne, nehogy más szerzetesekkel, a kik velünk egy hitvallást követnek, megismerkedjenek, s azokhoz csatlakozzanak oly tartományokban, a melyekben a mieinknek collegiumai vannak, ott egyházi szegénységgel fogadják, mi értendő más jelesebb férfiak irányában is.

IV FEJEZET.

Mit kell ajánlani a fejedelem és a főurak egyházi szónokainak és gyontató atyáinak?

Hogy a királyok, fejedelmek és főemberek kormányzói a mienk által jól vezetessenek, mindenkép oda kell törekedni, hogy azon vezetés a lelkiismeretre látszanak toak irányulni, melyet a fejedelmek reájuk biznak, nem egyszerre, hanem lassanként, azután a politikai és külső kormányzásra kell ezen vezetésnek átmenni. Miért is hangsúlyozzák gyakran, hogy a javak és méltóságok osztogatása az államban igazság szerint intézendő, ha a fejedelmek az ellen vétkeznek, súlyosan megbántják az istent. Azt kell azonban mondaniok, hogy a kormányzásba nem akarnak avatkozni s ezeket nem is örömet nyilvánítják, a hatalom gyakorlatáról, a melyet ha a fejedelmek elfogadnak, magyarázzák meg nekik, hogy mily erényekkel kell birni az ország méltóságaira helyezendő férfiaknak? úgy hogy a főbbek a társaság barátjai s azon férfiak közül választassanak, a kiknek előléptetését az ország java kívánja, de ezeket maguk meg ne nevezzék, hanem a rendünk és a fejedelem benső barátjai által neveztessek meg. Azért az egyházi szónokok és gyontatók, azoknak neveit, a kik a

birodalom bármely részében erköles, hatalom gazdagság és bőkezűséggel nekünk legtöbbet tehetnek és tenni akarnak. mindig maguknál tartásák, azokat a fejedelemnek tudomására adják, őket ügyesen ajánlván, hogy adandó alkalommal könnyebben előmozditassanak a fejedelem által azok, a kiket gyontatóik s hitszónokaik által ajánlatni hallanak. A fejedelmek gyontatói és egyházi szónokai emlékeztessék, hogy azokkal nyájasan bánjanak, semmit sem vesznek szemükre, és őket sem az egyházi szónoklatokban, sem magán beszélgetésekben ne korlátozzák. Élelmet és italt mérsékeltlen csak magán használatra fogadjanak el, kevés pénzzel elégedjenek meg, és ha a palotákban vannak, a távolabb eső szobákba vegyék magukat. okosan hangsúlyozzák a fejedelmeknek, hogy gyontatóik tanácsait pontosan megtartsák, továbbá az ország főbb tisztviselőinek haláláról tudomást szerezzenek s a helyettesítendőkről idején gondoskodjanak, és hogy a hatalom utáni vágygyal ne gyanusittassanak — barátjaik ügyét ne maguk mozdítsák elő a fejedemenél, hanem azt mások által eszközöltessék.

V. FEJEZET.

Mi teendő azon szerzetesekkel, a kik hitterjesztéssel foglalkoznak és nekünk hátrá-nyunkra vannak?

Ezekkel nekünk békességben kell lennünk, azért az embereket rá kell beszél-
nünk, hogy rendünknek hitvallása az ösz-
szes vallások tökélyét magában foglalja, és
a miben más vallások kitűnnek, arra nézve
társaságunk az isten egyházában még fel-
ségesebben fénylik, és hogy az éneklés és
életmód szigorán kívül, a melyekben a
szerzetesektől, különbözünk társaságunkban
minden tökéletesebb, még a személyek is.
Mutattassanak ki a hiányok, melyekből bi-
zonyítassék be, hogy a többi szerzetesek
sokkal kevésbé felelhetnek meg azon
foglalkozásnak, a melyben velünk verse-
nyeznek, nagyobb hirrel kell fellépni azon
szerzetesek ellen, a kik az ifjuság oktatása
végett iskolákat akarnának felállítani azo-
kon a helyeken, hol tekintélylyel és siker-
rel tanítanak. Világosíttassanak fel a fe-
jedelmek, hogy az ily emberek okai lehet-
nek az ország nyugalma felzavarásának.
A külakademiák értesítsenek, hogy azon
szerzetesek sokkal nagyobb ártalmukra
lehetnek, mint mi. Adassék elő a fejedel-
meknek, hogy társaságunk elégedő az if-

juság oktatására. Ha pápai engedélylyel bírnának, vagy a bibornokok ajánlatával, hassanak a fejedelem által a pápára, a ki előtt bizonyitassék be, hogy társaságunk jól megfelel kötelességének. A városoktól, a melyekben collegiumaink vannak, szerezzenek bizonyítványokat jó előadásunkról. Győzzék meg arról, hogy a különféle iskolák és tanárok bár szerzetesek is, behozatalának, következesi az állandó zavaroknak. A mieink azonban folytassák a tanítást s jó példát mutassanak, hogy köztetszésben részesüljenek.

VI. FEJEZET.

A gazdag özvegyeknek a társaság részére leendő megnyeréséről.

E munkára érett koru paterek választassanak. kik éltsugárzó s élénk kinézéssel bírnak, látogattassanak meg az özvegyek gyakrabban a mieink által, ha jó indulatot mutatnak a társaság iránt, viszont ajánltassanak fel nekik a társaság szolgálatai. ha azokat elfogadják és egyházainkba kezdenek járni, oly gyontató atyák adassanak. a kik őket jól vezénylik és az özvegyességben állandóan megtartják, elősorolván nekik az özvegyység előnyeit, melyekkel a legnagyobb jókot elnyerhetik.

Hogy ez a mieinknek jobban sikerüljön, a cselédek, különösen pedig a szép fiatal szolgák elbocsátását tanácsolják, rendeltessenek udvari tiszték, jelöltessenek ki jószágigazgatók, a kik a ház kormányzására ügyelnek tekintettel a személyekre, és a helyre. Különösen törekedjék a gyontató arra, hogy az özvegy tanácsát fogadja, és utmutatását kövesse, mint jövő lelki üdvének alapját. Javasoltassék a szentségek gyakori felvétele, mise halgatás és litánia olvasás. Egyházi beszédek hetenkint kétszer tartassanak, különösen az özvegység előnyeiről, a másodszeri férjhezmenetel bajairól, s annak veszélyeiről és terheiről. Birják reá az özvegyeket, hogy azon nemes férfiakat, a kikkel egybekelni hajlandók, rászédjék, leirván ezen férfiak hibáit, és rossz erkölcsseit előttük. akkép, hogy ezeket hallva az özvegy a házasságra ne is gondoljon, s midőn ennyire már hajlandókká tétettek az özvegység állapota iránt, mielőbb tanácsoltassanak nekik a szent fogadalmak, hogy ha a szüzességi fogadást leteszik, szólnak maguktól végkép minden utat a másodszeri férjhezmenetelre, ez időben sürgősen javasoltassék, hogy házukból kizá-
rattassanak azon ifjak, kik igen szabadok a mulatságban, kevés vendég bocsáttassék az özvegyhez, és az azok iránti viseletében kö-

zönyösség uralkodjék. A jószágigazgatók, várnagyok, és más tisztviselők vagy az általunk ajánlottakból legyenek vagy tőlünk függjenek. És ha már ennyire mentek az özvegyekkel, azok lassankint a jótékony tettekre bírassanak, melyeket azonban a gyónató atya tanácsa szerint fognak eszközölni.

VII. FEJEZET.

Miképen kell az özvegyeket az özvegységben megtartani, s jövedelmeikkel rendelkezni?

Ha az özvegy jó indulatain kívül nem csekély pénzösszeggel tanusitaná bőkezűséget társaságunk iránt, akkor társaságunk érdemeinek részesévé tétessék. Ha szüzeségi fogadalmat tett, ezen fogadalom szokásaink szerint évenként kétszer megújítandó. Adassanak elő rendünknek házi szabályai s ha azok tetszését megnyerik, rendeltessenek azok az ő háza számára is. Havonként gyónások rendelendők, karácsonykor, boldogasszony és apostolok ünnepe. Felügyelők rendelendők a férfiak és a nők közé, a kik feljegyzik azoknak hibáit, és pontosan bemondják, az integetések, sugdosások, és titkos beszélgetések eltiltandók, a kik az ellen vétkeznek szigoruan büntetendők, tartassanak a háznál tisztos leányzók, a kik egyházaink oltárára különféle di-

szitményeket készítve, magukat az ájtatóságban gyakorolják, és egy főnöknő felügyelete alatt álljanak, ki reájuk vigyázzon, és őket erényre tanítsa. Az özvegyek a mieink által gyakran meglátogattassanak és vidám beszédekkel tartassanak, és lelkiileg ápolttassanak. A gyónásnál nem kell velük szigoruan bánni, kivéven ha kevés a reménység tőlük kapni valamit. Az özvegyeknek az özvegységben megtartását elő fogja mozdítani, ha kedvükért különféleképpen megteszünk, ilyen a bejárhatóság a házukba, a mieinkkel tetszés, és választásuk szerinti beszélgetés. Ne bocsáttassanak ki házukból kivéven ha rosszul érzik magukat. Leányaik menyegzői világi tudósok által énekeltesse meg, temetések alkalmával fényesebb papiöltözet használtassék, s az iratok ne legyenek közönséges szerkezetűek, végre testi vágyaik kielégítésére bármi is tétessenek meg, ha t. i. adakozók és társaságunkkal belviszonyban állanak, de csak ovatosan és minden botrány nélkül. Ha a jövedelmeik feletti rendelkezésről van szó, melyekkel az özvegyek bírnak, állittassanak elibük azon szent emberek jeles tulajdonságai, a kik nem tekintve rokonaikra, és barátjaikra, vagyonukat Krisztus szegényei között osztották szét, hozassanak fel azon özvegyek példái, a kik ezuton szen-

tekké váltak. Miért is ha az özvegyek magukat nekünk átadják, készek a mi, vagy lelki atyjuk tanácsát követni, komolyan hangsúlyoztassék, hogy tetteik annál kedvesebbek lesznek isten előtt. Senkinek, még a szerzeteseknek se adjanak alamizsnát gyóntató atyjuk tudta nélkül, a ki abból levonhat, vagy hozzáadhat, a mint jónak látja. Más szerzetesek látogatásától óvják az özvegyeket, nehogy az a nélkül is alhatatlan nőket félrevezessék. Midőn a birtokból sok pénz gyűlt egybe, nehogy ez által az özvegyek a másodszeri férjhezmenetelre kapjanak kedvet, előbb bizonyos összeg fizetésére kötelezendők, a melyekkel azután a mi házaink különösen a római ház szükségai fedeztessenek.

Azt a pénzt egyházi öltönyökbe és más egyházi készülékekbe fektethetik, s a melyek azután az özvegy halála után szent egyházainkra szállhatnak? Mutattassanak ki egyházaink fogyatkozásai, különösen a még be nem végzett collegiumaink építkezései, vétessenek reá azok költségeinek fedezésére, a melyekkel örök dicsőséget és emléket szereznek maguknak, továbbá az egyházak, éttermek [ciborium] és épületek fedezése ügyesen adassék elő, hogy legyen alkalmuk bőkezűségüket mint gyakorolni. Ezt kell cselekedni a jótékony fejedelmekkel,

a kik részünkre költséges épületeket csináltatnak. Az ereklyéknek örökös megtartása tanácsoltassék nekik, és hogy azokat a római szentek sirjára adják át. Bizonyitassék ez be más özvegyek példáival, a kik ilyeket adtak. Ezen okokból mutatasék ki nekik, hogy csak akkor lesznek tökéletesek, ha a világi dolgokról lemondva, azokat Krisztus Urunk társasága tagjainak birtokába adják. Ha fiaikat és leányaikat istennek ajánlanák fel; ezt nem kell megvetni, hanem el kell fogadni a mit csak ajánlanak, mert bőkezűebben kaphatunk ezektől, mint azoktól, a kik fiaikat és leányaikat a világi életben tartják meg.

VIII. FEJEZET.

Azon módokról, a melyek által társaságunkhoz ragaszkodóknak fiai és leányai a szerzetbe lépjenek.

Gyengéden és erélyesen kell az özvegynek javasolni, hogy gyakran nyugtalanítsa a fiukat és leányokat veréssel, fenyegetéssel, nélkülözésekben részesítse gyakran, vonja meg a fényesebb női öltözeteket tőlük, nagyobb ajándékot ígérvén nekik, ha apácák lesznek, nagyítsák a jövőendő férjük szenvedélyét és a házasság nehézségeit. Az anya hangsúlyozza előttük azt is, hogy bánja,

hogy ő is nem lett apáca. Továbbá ugy bán-
 janak leányaikkal, hogy az anyjuknál az
 életet megunván, zárdába kívánkozzanak. A
 fiukkal a mieink barátságosan társalogjanak,
 vezettessenek azok a collegiumainkba,
 olyanok mutogattassanak nekik, a melyek a
 szerzetünkbe lépésre vonzzák őket, mint a
 collegium szomszédos kertjei, a melyekben
 üdülést nyernek, — a termekben mutatas-
 sék meg a külső tisztaság — a mieink kö-
 zötti társalgás, csekélyebb ajándékok és
 társalgások ajánltassanak nekik, ezekkel
 füszerztessék a beszélgetés, komolyabb és
 titkosabb dolgokra azonban nem kell átmen-
 ni. Az ily nők fiainál velünk legnagyobb barát-
 ságban lévő nevelők, és jövőben a mienk-
 ből legyenek. Vonja le az anya a legszük-
 ségesebbet a fiuktól rövid időre, a birtok
 bonyolodott viszonyait adván okul. Ha más
 tartományokba mennének tanulni, oda ne
 igen küldözzön neki az anya pénzt, hogy
 a kültartományokban elkedvetlenedve — a
 szerzet felé hajoljanak.

IX. FEJEZET.

A collegiumok jóvedelmeinek növeléséről.

A fejedelmek, főurak és nők gyóntatóinak
 gyakran kell hangsúlyozni, hogy a midőn
 ők azokat lelki javakban segítik, azok vi-
 szont tőlük a szerzet közjávára világi ado-

mányt vegyenek, azért egy alkalmat sem kell elmulasztani, midőn valami ajánlatik; — ha azzal késlekednének, emlékezetükbe kell hozni, de nem kell ez iránti vágyat nyilvánítani. Ha a gyóntatók közül valamelyik nem szorgalmatoskodnék ebben, mint a közjó iránt nem érdeklődő, a fejedelmektől eltávolítandók, és megbüntetendők. Fájdalommal hallottuk, hogy az özvegyek kora betegség által sodortattak el, s a mieink hanyagsága által egyházainknak semmi értékes ingót sem hagyományoztak, sem az életben levő özvegyektől ajánlottakat el nem fogadták, midőn ezeknek megszerzése nem az időtől, hanem az ajánló akaratától függött. Menjenek a polgárok házaiba, a fejedelmek, nemesek és özvegyeknek udvaraiba és ezeknél ügyesen fürkészszék ki, hogy lelkük javáért ők vagy rokonaik, hagynak e valamit az egyháznak? ki kell ezt fürkészni a lelkészeknél és a főpapoknál is, a kik először imádságra serkentendők, mely alkalommal a mieink sokat nyerhetnek, mindnyájok jó indulatait törekedjenek megnyerni, meg kell magyarázni a társaságnak nagyobb háláját, és készségét, a szerzetesekénél azon javak elhelyezése iránt, a melyeket a jóltevőktől és más papoktól kapnak.

Szerezzenek tudomást azon kerteiktől,

szőlőkről, városokról, a melyekben tartózkodnak, a községek és puszták birtokosairól, mily szerződés folytán birják azokat, és mily terhek vannak azokon, és nem lehetne-e azon birtokokat szerződés vagy fiaik felvétele által a társaság részére adomány útján megszerezni. A társaságunknak fogadalmat tevő férfiakkal és nőkkel hathatósan javasolják, hogy ha bármi eladó birtokaik volnának, azokat collegiumainknak adják át oly feltétel alatt, hogy azokat rövid idő múlva visszavehetik. Ha özvegy férfiakkal férjhez adó leányaik volnának, azokat bármily kevés hozománygyal az apácákhoz belépésre birják. A többi birtokot mint a falukat, ékszereket és az egész birtokot azután a mieink könnyen elnyerhetik. Ha társaságunkhoz ragaszkodó özvegy nőnek egy vagy több fiai volnának, értesítsék az anyát, hogy elegendő ha egy birtokot hagy a fiuknak, vagy fiainak. Az összegyűjtött pénzeit vagy saját jegyajándékát a társaságnak hagyományozhatja és felajánlhatja. Ha egy vagy más az ájtatosságra hajlandó és a társaság iránt jó hajlammal viseltető özvegy birtokosnőjét a birtoknak a collegiumok részére leendő átruházására birni sikerült, ez elégedjék meg ideiglenesen ellátással, hogy az Istennek jobban téssék, és a világi javak gondjaitól megszabaduljon.

X. FEJEZET.

A társaságban követendő fegyelem szigoráról.

Követjük a fegyelem szigorát, kivette közülünk, bármikor tetszeni fog a társulatnak bármily állapotú és rangúakat, öregeket és érettkorú ifjakat, és bármily be-
tegségben szenvedő férfiakat, miután társaságunkból kiléptek. Azon esetek — a külön fentartott eseteken kívül a melyekben az elbocsátás szabad lesz, ezek lesznek: ha azok a kik nekünk szentelik magukat társaságunk hasznos barátjait, más vallásra térítik, vagy azokat a szülőiknek vagy pedig azoknak elárulják, a kik által akadályoztatnak, ne hogy a Jézus társaságába belépjenek. Hogy ha a birtoknak a rokonaik részére leendő átadására hajlamot mutatnának és azt nem egészen akarnak átadni a társaságnak, ezek előbb néhány évig a társaság hitványabb szolgálataiban sanyargattassanak, jelöltesenek meg, és az alsóbb iskolákban tartassanak, hogy ott tanítsanak, magasabb tan-
székekre különösen a hittaniakra ne bocsáttassanak. Általuk imádságok mondattassanak az asztal felett, a páterek tiltassanak el a gyóntatás gyakorlatától, az idegenek gyóntatásától és társaságától zárassanak el, kedves tárgyaik vétessenek el, a szobáik-

ból, gyakrabban bünbánat alá vettessenek, így azután könnyebben lehet elbocsátásukat eszközölni. Ha a fentemlített vétségekben megbélyegzett egyének a provincialis előtt panaszkodnának főnökeik szigora miatt, nekik könnyen hitel ne adassék, mentesek ki a főnök eljárása, s ők utasíttassanak a feljebbvalóik iránti engedelmességre minden esetben, a hol bűn nem követtetett el. Ne tétovázzanak a főnökök azoknak elbocsátása iránt. Miután a szerzetesrend társaságot képez, a társaságnak jogában áll az elbocsátás. — Mert a társaság kötelei könnyen feloldathatnak; miután nem örökösök, az világosan kitűnik onnan, mert a társaság az iskolai segédhelyettesek egyszerű fogadalmaival bir, a mely fogadalmak nem képeznek oly két oldalú szerződést, melynek folytán a társaság kötelezve volna ily személyeket ily fogadalmak mellett a társaságban örökre megtartani. Ez pedig úgy értendő, hogy a kötelezettség csak a kihágóra, és nem a társaságra esik, mely az ily fogadalom mellett bárkit bármikor és bármi módon helyesnek fog találni. Habár pedig némelyek a társaságban az ünnepélyes fogadalmat le is tennék, más szerzetesek szokásai szerint — ezek is elbocsáttathatnak a társaság kebeléből.

XI. FEJEZET.

Miképen viseljék magukat öszhangzólag a mieink az elbocsátottak irányában.

Miután ezek a társaságnak árthatnak, tehát azokat következőképen tehetik ártalmatlanokká. mielőtt a társaságból elbocsátatnak, adjanak magukról bizonyítványt, hogy a társaságról semmi roszt sem fognak beszélni, — zárjuk el tőlük a világi és egyházi urakhozi bejárhatást, a kiknek kegyeit megnyerhetnék és helyet kaphatnának. Adassanak elő rossz hajlamaik, vétkeik és hibáik, a melyeket lelkiismereti nyilvánulásokban a felsőbbek előtt bevallottak és a mely szerint a társaságban vezetettek. Ha urainkhoz nem lennének hívek, társaságunkhoz ragaszkodó tekintélyes férfiak által gondoskodni kell, hogy azok jó hajlammal ne legyenek irántuk, és ha nem lehetne az elbocsátottaktól hajlamaikat megvonni, legalább azt vigyék ki, hogy irányunkban jó indulattal viseltessenek. A collegiumok minden irányban irjanak, hogy kik bocsátattak el, és az elbocsátások nagyításával, adják elő az elbocsátások okait az elbocsátotttól a hitoktatásokban terjeszszék, hogy ismét hévvel visszakeredjenek a társaságba. Az idegeneknek pedig jelentessenek ki az elbocsátás azon okai, a

melyek által magukat gyűlöltekké tették, így ugyanis tetszetősebbé fog tétetni bármelyikük elbocsátatása. Ha az elbocsátott ellenünk hitelt nyerne, ezen dolognak utját állják a mi tekintélyes férfaink, a kik nevezettek ellenében állítsák a társulat tekintélyét, jó hírnevét, mely az isten egyházában jó vélekedést terjeszt az élet és tanítás iránt, és a mely végett kedvesek a királyok és fejedelmek előtt; továbbá hitvallomásaikban és szónoklataikban magyarázzák meg a felebarátaik iránti buzgal munkát, és még sokkal inkább társulatunk minden tagja iránt. Hivattassanak meg ebédre azok, kiknél az elbocsátott részvétel látszatik találni, a kik rábeszélendők lesznek, hogy ne kedvezzenek az elbocsátottaknak, és ne feltételezzenek róluk vallásosságot, a mely alkalommal adják elő azután az elbocsátatás okát, kitüntetve az elbocsátottnak minden hiányait, behatólag és tanúlságosan kifejtve és semmit ki nem hagyva, habár némely kételyek léteznének is. Óvakodjanak az elbocsátottakat bármely egyházi javadalmakra előmozdítani, hacsak nem adományoznának nem csekély pénzüsszegeket, vagy javaikat át nem iratnák, vagy más különös módon nem tüntetnék ki, hogy társulatunknak jó barátjai. Ugyanazok beszéljék reá a királyokat, fejedelmek-

ket, gyontatókat is, hogy a kitüntetések adományozásánál kiindulási pontjukat a társulatunk iránti szabadelvűségéből és jó indulatából merítsék, alapítva annak részére collegiumokat és más hasonló intézeteket. Hogy ha megtörténnék, hogy az elbocsátottak azoknak kedvezményeit bírnák, gondosan kutassák ki azoknak életét, erkölceit és hiányait, és társulatunk barátjai által hireszteljék, nehogy az elbocsátottakat tovább is kedvezményezzék, vagy maguknál megtartsák; továbbá vettessenek egyházi fegyelem alá, tagadtassék meg tőlük a feloldás, hogy ha makacszkodnak, az elbocsátottnak rossz hírneve terjesztessék kétértelmű állításokkal, és okokkal, de úgy, hogy az által az emberek lelkét tőlük elidegenithessék, és hitelüket gyöngithessék; azon rossz tetteknek következményei, melyek az elbocsátottakról hallatszanak, terjesztessenek nagy lelki elkeseredéssel tanítások alkalmával, hogy a többiek önkénytelenül is a társaságba való maradásra bírattassanak.

XII. FEJEZET.

A társaság részére választandó ifiakról és azoknak megtartási módjáról.

Különösen arra kell ügyelni, hogy jó eszü, s jó hirben lévő, kedves s nemes gazdag, okos ifiak vétessenek fel, és ezek előnyben részesíttessenek. Az iskola főnökök kedvezzenek nekik, s ne engedjék, hogy a tanárok nyugtalanítsák őket, gyakrabban dicsértessenek meg, adassanak nekik ajándékok, vitessenek a szállókba, kertekbe, gyümölcsökkel vendégtessenek meg, ünnepélyek alkalmával az éttermekbe vezettesenek, a többieket pedig azok előtt meg kell fenytetni, s hibáikat valami ürügy alatt szemükre vetni, s több alkalommal haragos képet kell nekik mutatni, üldözendők, és szidalmazandók, időközben elő kell adni, és megmagyarázni a világi veszedelmeket, a melyekkel a világiaknak küzdeni kell. Hogy a fiatal kor minden rosra hajlandó, ha nem akarnak a szerzetbe lépni, örökös kárhóhozattal kell őket illetni, ha a társaságba felvétetni kívánnak, nem kell őket mindjárt felvenni, felvételüket kevésbé el kell halasztani, beszédekkel tartassanak, ajánlani kell nekik gyengéden a társaság kelleme-tes intézményeit. hogy így vágyaik növekedvén, továbbá is magukat felvétetni

kérjék, és ha azután némelyek kilépni akarnának, emlékeztessenek azon hő vágyra, a melylyel magukat a társaságba felvétetni kérték. Miután azonban nagyobb nehézséggel jár a tanácsbeliek, és gazdagok fiainak a társaságbani édesgetése, ha hazabeliek, küldessenek Rómába a növeldebe, előleghesen értesítvén a rend római főnöke. Ha pedig Német-, Francia- Olaszországba jönének, és a társaságba lépni óhajtanak minden nehézség nélkül vétessenek fel azokban az államokban, a melyekben az uralkodó a társasághoz ragaszkodik. Ily uralom alatt ugyan is ezek lesznek a teendők, minthogy annak alattvalói miután a mi kedvezésünkre szorulnak, nem egykönnyen fognak ellenünk feltámadni, és ha feltámadnak, nem fognak semmit sem nyerni. Nem kell elmulasztani semmi alkalmat, azok fiainak bevételére, a kik a tanulmányok végett más tartományokból jönnek a mi gymnasiumainkba, különösen akkor, a midőn részint pénzükből kezdenek kifogyni, és részint a pénz elköltésének szegényéből, részint a szülőik és rokonaiktól félelemből magukat könnyen felvétetni engedik. A dolognak jó eredménye volt Német- és Lengyelországban, a személy minősége szerint kell segílyt nyújtani a zavarban. Az elbocsátottak rossz kimenete-

léről kell oktatást adni. Hogy a hozzánk belépőknek szülői és rokonai meg legyenek elégedve, mutattassanak meg rendünk gyakorlatai és intézményei, és a világ elismerése, és azon kitüntetés, a melyekben a társaság a fejedelem által részesítettik, belső barátságot szinleljenek irányukban, törekedjenek őket kielégíteni, ha a szükség, és a személy méltósága azt kívánja.

XIII. FEJEZET.

Az apácákról.

Ovakodjanak megbántani az apácákat a mi gyóntatóink, minthogy annyira jótévőjeink, hogy némelyek a collegium alapítványait segélyezik a legtöbb pedig jegyajándékának felét ide adta a főnöknő és a zárda engedélyével, azért őket az elzárkozás szigora céljából ne háborgassák, hagyják azokat a püspököknek, törekedjenek inkább az apácák jó kegyeit fenntartani, nehogy ellenünk fellépjenek a velünk megosztott javak iránt, és azokat szemünkre hánják.

XIV. FEJEZET.

A fentartott esetekről és a társaságbóli elbocsátás okairól.

A fentemlitett szabályainkban foglalt eseteken kívül, a melyek alól egyedül a főnök menthet fel és a rendes gyónató adhat engedélyt, a társaságbóli elbocsátás okai következők: házasságtörés, a férfi vagy nő botrányos fajtalansága, vagy bárki bármit tervezne is a társaság ellen, tudja meg hogy a társaságból el fog bocsátatni, s ne oldassék fel addig, míg a gyónáson kívül vagy maga vagy gyónatója által ígéretet nem tesz a felfedezés iránt, s ha a főnök azt látja, hogy többen vétkeztek vagy a társaságnak nagy kárt tettek, a bünt ne oldja fel, ha csak a a bűnös meg nem igéri, hogy e tárgyban a generalisnak fog irni vagy ily esetben ő ad engedélyt irni a generalisnak vagy a főnöknek, másképen semmi esetre sem oldja fel a bűnöst. A generalis megvizsgálván a bűnös esetét, s az iránt a titkárral tanácskozáván, ugy határozzon, a mint a társaságra nézve jónak látja, és pedig vagy a bűnös elbocsátása, vagy a büntetés kiszabása iránt határozzon, ha a bűnös ezen határozattal meg nem elégednék, érvényesen soha sem lehet feloldozni. Igy kell eljárni

theologusainkkal is az apostoli szentszék jóváhagyásával fentartott esetekben, t. i. a velünk ellenkezés, a legmagasabb elhatározás és a szentszék tekintélyével való kérkedés, és a hitvallás szentségének megsértése eseteiben.

Titokban tartsa azonban a gyóntató azon okot, a miért a bűnöst elbocsátotta. Ha gyónáson kívül tesz vallomást a bűnös, bocsáttassék el, ha nem akarja kivallani, a régi irott szabályaink tartassanak meg. Addig azonban fel ne oldassék, míg tettét gyónáson kívül ki nem vallja. Gyóntatóink bármelyike bármily állapotu idegen személyt a kinek rendünk valamelyik tagjával valami dolga volt, előbb fel ne oldja, míg gyónáson kívül meg nem nevezi tagunkat, és ha megnevezi, ez bocsáttassék el, az idegen pedig oldassék fel. Ha mieinkből ketten egymással fajtalanságot követnének el, s egyik sem valja ki, tartassék meg a társaságban, de sanyargatassék. Ha ez iránt bűnjelek léteznek, a társaság az ily személyektől megszabadulhat, ha tudnillik idő folytában azokat erkölcstelenségen vagy erkölcstelen beszéden érné. Sőt ha az előljárók a főparancsokkal ellenkező bármi tetteket, tapasztalvának, bárkik legyenek is a tettesek elbocsáthatják, hogy pedig minél előbb elbocsáthassák, sanyargatásokkal kell őket ki-

nozni, mindent ellenükre kell tenni; tagadtassék meg tőlük, a mit kérnek, ha azok még oly csekélységek is, — a felsőbb tanítás-tól tiltassanak el, olyan főnökök alá adassanak a kikkel nincsenek megelégedve, azok se tartassanak a társaságban, a kik ingereltetvén, a főnökök ellen felkelnek, és azok ellen a társaiknak panaszkodnak, és arra nézve, a mi a társaságban az özvegy-nők és közügyek kezelése iránt történik, nem tetszésüket nyilvánítják, és a velencieket, a kik által a társaság elüzetett, dicsérik. Közvetlen elbocsátás előtt pedig az elbocsátandó sanyargattassék, bizonyos állástól mozdittassék el, és majd e, majd ama teendőik teljesítésére küldessék, a közben feddessék meg, hogy azt nem jól végezte, csekélyebb kihágásokra pedig szigorubb büntetések rendelendők a szószékről, asztal felett mondassanak elő hibái, hogy zavarba hozassék, és ha ezalatt mások hallattára és láttára jelentékeny nyugtalanságot árulna el, mint olyan, a ki másnak botrányul szolgál, bocsáttassék el, előbb azonban holmiait ki kell kutatni, ez ideig pedig küldessék el valahová, p. o. a szőlőbe vagy beszélgetés végett a szomszédhoz, és akkor midőn nem is reméli — küldessék el.

XV. FEJEZET.

Kiket kell megtartani, és kiknek kell kedvezni a társaságban?

Először azon szorgalmas munkásoknak a kik a társaságnak nemesak a lelki, hanem a vagyoni javát is előmozdítják, úgy mint a gazdagabb özvegnők gyóntatóinak, a kik midőn aggkorukat elérik, — mozdittasának el az özvegnőktől, és azok fiatal erővel bíró, és fiatal korban lévőekkel pótoltsanak. Ezeknek bármily ételt, vagy ruházatot és mindent amit kívánnak, meg kell adni, — ne terheltesse a lelkészek által semmi büntetéssel; ezek ellenében azonban ne legyenek az előljárók hiszékenyek. Azok iránt is tekintettel kell lenni, a kik a másokban felfedezett legesekélyebb hibákat az előljáróknak bemondják, vagy értelmes lelkészek, segéd lelkészek, szolgálók iránt, a kik másokat nem ellenszenvből hanem a szerzet iránti szeretetből és a rendi fegyelem szigorából tudnak sanyargatni. Kedvezni kell azon ifjaknak is, a kik jótévíinknek és alapítóinknak rokonai, ezeket a tanulmányokra Rómába kell küldeni, és ha saját hazájukban tanulnak, mindent a miben kedvüket lelik — meg kell nekik engedni; — azon ifjaknak is kell kedvezni, a kik nemrég adták át birtokaikat a társa-

ságnak, az átadás után nem bőkezűen, hanem szűkebben vendéglendők meg, hacsak az életben levő rokonai, vagy sógorai iránti tekintet mást nem kívánna. Azok sem utolsó helyre teendők, a kik több válogatott ifjakat hoznak a társaságba, mint olyanok, a kik a társaság iránt jó hajlammal viseltetnek.

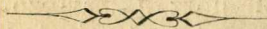
XVI. FEJEZET.

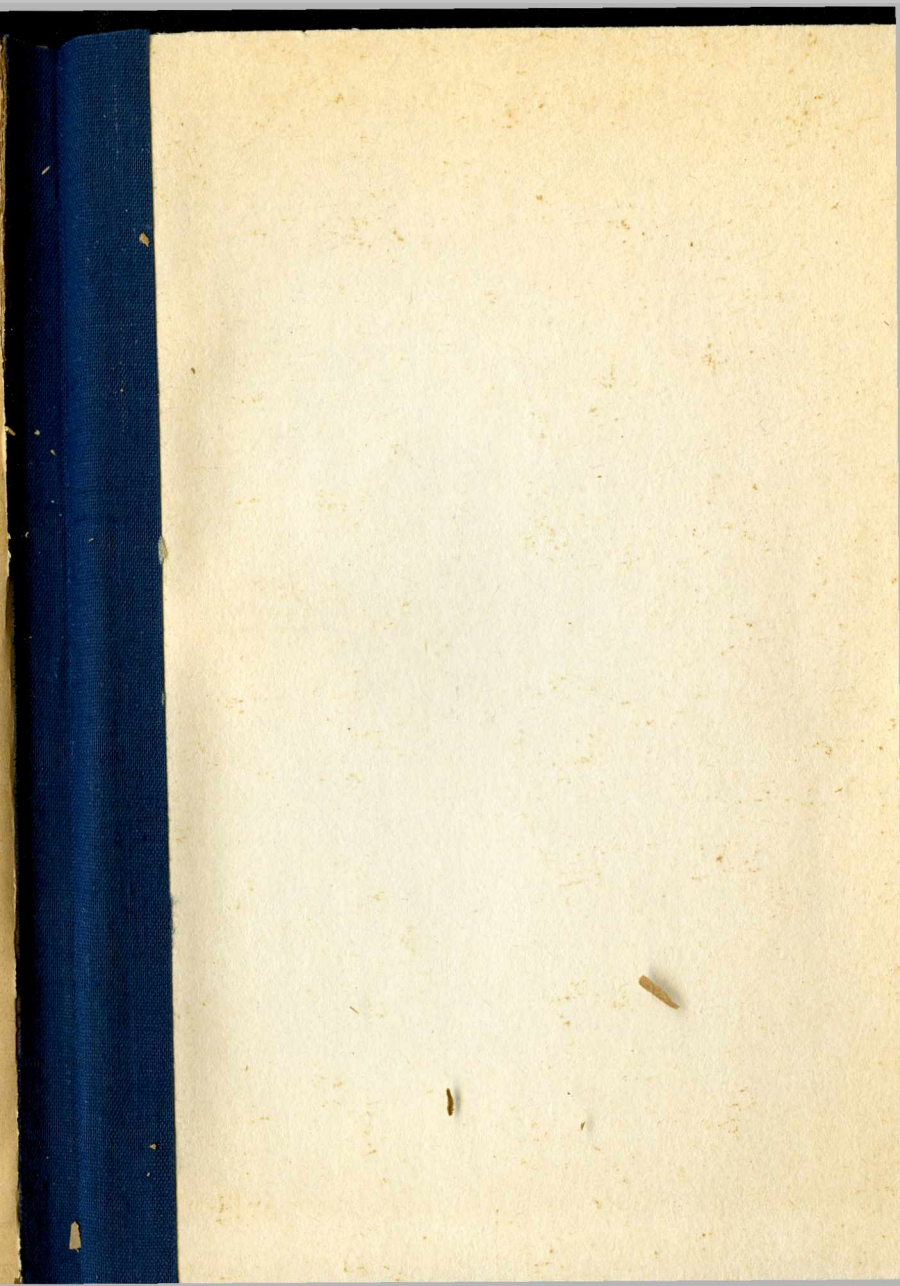
A gazdagság megvetéséről.

Hogy bennünket tulságos gazdagsági vágyról ne vádoljanak, sokat tesz, ha a rendes kötelességek teljesítéseért a mieink csekélyebb alamizsnát vesznek el, olcsó temetések ne engedtessek meg egyházainkban, keményebben kell bánni azon özvegyekkel, a kik hozzánk ragaszkodóknak adományozásával kimerítették magukat, ezt kell tenni azon hozzánk tartozó személyekkel is, a kik a társaság kedvéért lemondottak a világról, sokszor ezek el is bocsátathatnak, nem kell tőlük semmit visszakövetelni azon költségekből, a melyeket a társaság érettük tett.

Ezen arany tanácsokat pontosan tartásuk meg maguknál a főnökök, azokat kevés, és csak komoly paterekkel közöljék, és azok szerint utasítsanak másokat, hogy a társaságnak haszonnal szolgáljanak, ne en-

gedjék azokat másoknak leírni, hanem különös elővigyázattal közöljék másokkal. Ha — mitől isten mentsen meg — ezen utasítások idegenek kezébe jönnének, miután azok balul magyaráztathatnak, tagadni kell, hogy a társaság ily véleményben lenne, ezt oly tagjainkkal kell bizonyítani, a kikről biztosan tudatik, hogy ezekről nincs tudomásuk. — Ezen magán utasítások ellen a szent irás általános szabályai és rendeletei állittassanak fel. Hon vizsgálót kell tartani, hogy azokat nem a miénk közül árulta e el valaki? mert egy főnökről sem lehet feltenni, hogy a társaság ezen titkainak őrzésében hanyag lenne, és ha valakire csak kevés gyanu háromlik is — az neki beszámíttassék és a társaságból bocsáttassék el.

2012

2002

